

„Az élő Isten egyháza – az igazság oszlopa és biztos alapja” (1Tim 3,15)
A mai Egyház életében megfigyelhető leggyakoribb tévedések helyreigazítása

A hit alaptételei

1. Az „élő hagyomány”, az „élő tanítóhivatal”, a „folytonosság hermeneutikája” és a „tanítás fejlődése” kifejezések helyes értelme azt az igazságot is magában foglalja, hogy akármilyen új szempont merül is fel a hitletéteménnyel kapcsolatban, az soha nem mondhat ellent annak, amit az Egyház mindig is ugyanazon tanításként, ugyanazon értelemben tárt elénk, és amit mindig is ugyanúgy értelmezett (lásd az első vatikáni zsinat *Dei Filius* kezdetű hittani rendelkezését a katolikus hitről, 3. ülés, 4. fej.: „*in eodem dogmate, eodem sensu, eademque sententia*”).
2. A dogmatikai formulák *jelentése* mindig igaz és változatlan marad az Egyházban, még ha a kifejtés pontosodhat és mélyülhet is. A híveknek ezért őrizkedniük kell attól a vélekedéstől, hogy a dogmatikai formulák vagy az azokban használt fogalmak nem képesek végérvényesen kifejezni az igazságot, hanem csak mindig változékony módon közelítik meg, vagyis bizonyos mértékben eltorzítják, illetve módosítják azt, és hogy ezek a formulák csak bizonytalanul fejezik ki az igazságot, minthogy ez az igazság olyan cél, amelyet az efféle megközelítésekkel mindössze keresni lehet. E nézet képviselői a dogmatikai relativizmus csapdájában esnek, és meghamisítják az Egyház tévedhetetlenségének fogalmát azzal az igazsággal kapcsolatban, amelyet mint biztos igazságot kell tanítanunk és vallanunk” (a Hittani Kongregáció „*Mysterium Ecclesiae*” kezdetű nyilatkozata a katolikus egyháztan védelmében korunk bizonyos tévedései ellen, 5).

A Hitvallás

3. Isten országa, mely idelent Krisztus Egyházában vette kezdetét, nem ebből a világból való, melynek formája elmúlik, és a maga sajátos növekedése nem keverhető össze a civilizáció, a tudomány és az emberi technika haladásával, hanem Krisztus kifürkészhetetlen gazdagságának egyre mélyebb megismerésében, az örök boldogság egyre erősebb reményében, az Isten szeretetére adott egyre buzgóbb válaszban, az

embereknek juttatott kegyelem és az életszentség ajándékának egyre nagylelkűbb befogadásában áll. Mikor az Egyház, Krisztus jegyese odaadóan törődik az emberek szükségleteivel, örömeivel és reményeivel, fájdalmaival és fáradozásával, arról a mély vágyáról tesz tanúságot, hogy jelen kíván lenni számukra, hogy Krisztus világosságával ragyogja be őket, és Benne, egyetlen Üdvözítőjükben mindannyiukat egybegyűjtse. Ez a jámbor törődés soha nem jelentheti azt, hogy az Egyház a világ dolgaihoz idomul, vagy hogy kevésbé buzgón vágyakozik az Úr és az örökké tartó ország után” (VI. Pál *Solemni hac liturgia (Isten népének hitvallása)* kezdetű apostoli levele). Téves tehát az a vélekedés, hogy Istent mindenekelőtt az emberi nem mulandó, földi állapotában végbemenő fejlődés dicsőíti meg.

4. Miután Jézus Krisztusban létrejött az új és örökké tartó szövetség, senki sem üdvözülhet pusztán azáltal, hogy megtartja Mózes törvényét, ha nem hisz Krisztusban mint igaz Istenben és az emberi nem egyedüli Üdvözítőjében (lásd Róm 3,28; Gal 2,16).
5. A muzulmánok és mások, akik nem hisznek Jézus Krisztusban, aki valóságos Isten és valóságos ember, – az egyistenhívőket is beleértve – nem képesek megadni azt a tiszteletet Istennek, mint a keresztények, vagyis nem képesek arra a lélekben és igazságban történő természetfeletti imádatra (lásd Jn 4,24; Ef 2,8), amelyre azok, akik elnyerték a fogadott fiúság Lelkét, képesek (lásd Róm 8,15).
6. Azok a spiritualitások és vallások, amelyek a bálványimádás vagy a panteizmus bármely formáját támogatják, nem tekinthetők az isteni ige „magvának” vagy „gyümölcsének”, hiszen olyan megtévesztést képviselnek, amely eleve kizárja követőik evangelizálását és örök üdvösségét, amint azt a Szentírás is tanítja: „Az ilyen hitetleneknek az e világ istene elvakította értelmüket, hogy az Isten képmásának, Krisztusnak dicsőségéről szóló evangélium világossága ne ragyogjon fel nekik” (2Kor 4,4).
7. A valódi ökumenizmus arra törekszik, hogy a nemkatolikusok csatlakozzanak ahhoz az egységhez, amely a katolikus egyházban Krisztus imája folytán, melyet az Atya mindig meghallgat („hogy egy legyenek”, Jn 17,11), már most is elpusztíthatatlanul fennáll, és amelyet a katolikus egyház hitvallásban vall („hiszek az egy (...))

Anyaszentegyházban”). Az ökumenizmusnak tehát nem lehet célja, hogy egy még nem létező egyházat hozzon létre.

8. A pokol létezik, és azok, akik bármely meg nem bánt halálos bűn miatt oda kerülnek, az isteni igazságosság örökké tartó büntetését szenvedik el (lásd Mt 25,46). Nemcsak a bukott angyalok, hanem az emberi lelkek kárhozata is örökké tart (lásd 2Tesz 1,9; 2Pt 3,7). Az örökre elkárhozott emberek nem semmisülnek meg, hiszen az Egyház tévedhetetlen tanítása szerint a lelkük halhatatlan (lásd az ötödik lateráni zsinat 8. ülése).
9. Isten kifejezetten csak azt a vallást akarja, amely a Jézus Krisztusban, Isten megtestesült Fiában, az emberiség egyetlen Üdvözítőjében való hitből született. Téves tehát az a nézet, hogy amint Isten kifejezetten akarja, hogy több – férfi és női – nem és több nemzet legyen, ugyanúgy akarja a vallások többféleségét is.
10. [Keresztény] vallásunk ténylegesen létrehozza az igazi, életteljes kapcsolatot Istennel, amire más vallások nem képesek, még akkor sem, ha – úgy mondhatni – karjukat az ég felé tárják (VI. Pál *Evangelii nuntiandi* kezdetű apostoli buzdítása, 53).
11. A szabad akarat ajándéka, amellyel a teremtő Isten ruházta fel az embert, csak azt a természetes jogot biztosítja az ember számára, hogy a jót és az igazat válassza. Egyetlen embernek sincs tehát természetes joga ahhoz, hogy a bűn erkölcsi veszedelmének, a bálványimádás, az istenkáromlás vagy a hamis vallás vallási tévedésének választásával megsértse Istent.

Isten törvénye

12. A megigazult embernek elegendő ereje van ahhoz, hogy Isten kegyelme segítségével teljesítse az isteni törvény objektív követelményeit, hiszen a megigazultak Isten valamennyi parancsát képesek megtenni. Isten kegyelme, mikor a bűnöst megigazulttá teszi, önnön természetéből kifolyólag az összes súlyos bűnből való megtérést is véghez viszi (lásd tridenti zsinat, 6. ülés, *Határozat a megigazulásról*, 11. fej., 13. fej.).
13. „A hívőknek ismerniük, tisztelniük és teljesíteniük kell azokat az erkölcsi parancsokat, melyeket az Egyház Istennek, az Úrnak és Teremtőnek nevében kijelent és tanít. ...

Isten és a felebarát szeretete elválaszthatatlan a szövetség törvényeinek megtartásától, mely Jézus Krisztus vérében és a Szentlélek ajándékában új szövetséggé lett.” (II. János Pál *Veritatis splendor* kezdetű enciklikája, 76.) Ugyanezen enciklika tanítása szerint tévednek azok, akik „azt hiszik, hogy erkölcsileg jónak nyilváníthatnak olyan tudatosan és szabadon végrehajtott cselekedeteket, melyek szemben állnak az isteni és a természetes erkölcsi törvénnyel.” „Ezek az elméletek tehát nem hivatkozhatnak a katolikus erkölcsi hagyományra” (*uo.*).

14. Isten valamennyi parancsa egyszerre igazságos és irgalmas. Hibás tehát az a vélekedés, miszerint az ember képes úgy engedelmeskedni Isten tiltó rendelkezésének – például a házasságtörés hatodik parancsolatba foglalt tilalmának –, hogy az engedelmisség ugyanezen aktusával vétkezik Isten ellen, erkölcsileg árt önmagának, vagy vétkezik a másik ember ellen.
15. „A világon semmiféle körülmény, semmiféle cél, semmiféle törvény nem tehet megengedetté olyan cselekedetet, amely a lényegénél fogva tiltott, hiszen az ellenkezik Isten – minden ember szívébe írt, pusztán értelemmel is megismerhető és az Egyház által hirdetett – törvényével” (II. János Pál *Evangelium vitae* kezdetű enciklikája, 62). Az isteni kinyilatkoztatásban és a természetes erkölcsi törvényben léteznek olyan erkölcsi alapelvek és erkölcsi igazságok, amelyek olyan tilalmakat foglalnak magukban, melyek bizonyos fajta cselekedeteket minden körülmények között tiltanak, mivel ezek a fajta cselekedetek tárgyuk okán mindig súlyosan törvénytelenek. Téves tehát az a vélekedés, miszerint a jó szándék vagy a jó következmény elegendő indok lehet az effajta cselekedetek végrehajtására (lásd tridenti zsinat, 6. ülés, *de iustificatione*, 15. fej.; II. János Pál *Reconciliatio et paenitentia* kezdetű apostoli buzdítása, 17; a *Veritatis splendor* kezdetű enciklika, 80).
16. A természetes erkölcsi törvény és az isteni törvény tiltja, hogy a méhében gyermeket fogant nő megölje ezt a benne levő emberi életet, akár saját, akár mások keze által, közvetlenül vagy közvetetten (lásd II. János Pál *Evangelium vitae* kezdetű enciklikája, 62).

17. „Erkölcseleg elfogadhatatlan” az az eljárás, melynek következtében a gyermek méhen kívül fogan meg, „mivel kiszakítja az utódnemzést a házastársi aktus teljes emberi összefüggésrendszeréből” (II. János Pál *Evangelium vitae* kezdetű enciklikája, 14).
18. Egyetlen ember sincs erkölcseleg feljogosítva arra, hogy önmagát megölje vagy megölesse, akkor sem, ha ezzel a szenvedést szeretné elkerülni: „Az eutanázia Isten törvényének súlyos megsértése, hiszen nem más, mint egy emberi személy szándékos megölése, ami erkölcseleg elfogadhatatlan. E tanítás a természetes erkölcsei törvényen és a Szentírásan alapszik, az Egyház Hagyománya adja tovább, és a rendes és egyetemes Tanítóhivatal tanítja” (II. János Pál *Evangelium vitae* kezdetű enciklikája, 65).
19. Isten rendelkezése és a természetes erkölcsei törvény folytán a házasság egy férfi és egy nő felbonthatatlan szövetsége (lásd Ter 2,24; Mk 10,7-9; Ef 5,31-32). „A házasság intézménye és a házastársi szerelem természetesen a gyermek nemzésére és nevelésére irányul, és ezekben teljeseedik be” (a második vatikáni zsinat Zsinat *Gaudium et spes* kezdetű lelkipásztori konstitúciója, 48).
20. A természetes erkölcsei törvény és az isteni törvény szerint senki sem élhet nemi erejével kényszerítés nélkül az érvényes házasságon kívül anélkül, hogy ezzel bünt követne el. Azt állítani tehát, hogy a lelkiismeret helyesen és jogosan ítélné úgy, hogy olykor erkölcseleg helyes, Isten által kért, sőt parancsolt lehet a nemi aktus, amely olyan személyek között valósul meg, akik polgári házasságot kötöttek egymással, de egyiküket vagy mindkettőjüket szentségi házasságuk máshoz köti, ellentmond a Szentírásnak és a szenthagyománynak (lásd 1Kor 7,11; II. János Pál *Familiaris consortio* kezdetű apostoli buzdítása, 84).
21. A természetes erkölcsei törvény és az isteni törvény egyaránt tilt „minden olyan cselekedetet, mely akár a nemi aktus előtt, akár közben, akár természetes következményeinek kifejlődése során, akár mint célt, akár mint eszközt azt szándékolja, hogy ne foganhasson gyermek” (VI. Pál *Humanae vitae* kezdetű enciklikája, 14).
22. Az az ember – férj vagy feleség –, aki polgárilag elvált házastársától, akihez érvényes házasság köti, és a törvényes házastárs életében másvalakivel kötött polgári házasságot, és aki új partnerével házastársként él együtt, és az aktus természetének teljes tudatában

és ezen aktusba mindenestül beleegyezve úgy dönt, hogy ebben az állapotban marad, a halálos bűn állapotában van, és így nem részesülhet a megszentelő kegyelemben, és nem növekedhet a szeretetben. Ezért ezek a keresztények nem részesülhetnek szentáldozásban, kivéve ha „testvérként” élnek együtt (lásd II. János Pál *Familiaris consortio* kezdetű apostoli buzdítása, 84).

23. Két azonos nemű ember súlyosan vétkezik, ha egymásnak kívánnak nemi élvezetet szerezni (lásd Lev 18,22; Lev 20,13; Róm 1,24-28; 1Kor 6,9-10; 1Tim 1,10; Júd 7). „A homoszexuális aktus semmilyen körülmények között nem hagyható jóvá” (*A Katolikus Egyház Katekizmusa*, 2357). Ellentétes tehát a természetes erkölcsi törvénnyel és az isteni kinyilatkoztatással az a nézet, hogy amint a teremtő Isten némelyeknek olyan természetes hajlamot ad, hogy az ellenkező nem tagjai iránt érezzenek nemi vágyat, úgy másoknak olyan természetes hajlamot ad, hogy saját nemük tagjai iránt érezzenek nemi vágyat, és hogy Isten azt szeretné, ha bizonyos körülmények között utóbbi hajlamukat ki is élnék.
24. Sem emberi törvény, sem bármely emberi hatalom nem jogosíthat fel két azonos nemű embert arra, hogy házasságot kössön egymással, vagy hogy két ilyen személyt egymás házastársainak nyilvánítsanak, mivel az ellentmond mind a természetes erkölcsi törvénynek, mind az isteni törvénynek. „A Teremtő tervében a két nem egymást kiegészítő természete és termékenysége a házasság lényegéhez tartozik” (Hittani Kongregáció, *Megfontolások a homoszexuális személyek együttélésének törvényes elismerésére vonatkozó tervekkel kapcsolatban*, 2003. június 3., 3).
25. Azok a kapcsolatok, amelyeket házasságnak hívnak ugyan, de a házasság lényegének ellentmondanak, nem részesülhetnek az Egyház áldásában, mivel ellentétesek a természetes erkölcsi törvénnyel és az isteni törvénnyel.
26. Az állami hatalom nem nyilváníthatja két azonos nemű ember kapcsolatát törvényileg elismert élettársi kapcsolatnak, amely gyakorlatilag teljesen megfelel a házasságnak, még ha nem is nevezik annak, hiszen az ilyen kapcsolatok súlyos bűnre buzdítanak a bennük részt vevőket, és másokat is súlyosan megbotránkoztatnának (lásd Hittani Kongregáció, *Megfontolások a homoszexuális személyek együttélésének törvényes elismerésére vonatkozó tervekkel kapcsolatban*, 2003. június 3., 11.)

27. A férfi és a női nem, a férfi és a nő olyan biológiai valóság, amelyet Isten bölcs akarata hozott létre (lásd Ter 1,27; *A Katolikus Egyház Katekizmusa*, 369). Lázadás tehát a természetes erkölcsi törvény és az isteni törvény ellen, és súlyos bűn, ha egy férfi önmaga csonkításával vagy pusztán a szándék kinyilvánításával nővé igyekszik válni, vagy ha egy nő hasonlóképpen férfivé igyekszik válni, vagy ha valaki azt állítja, hogy a polgári hatóságnak kötelessége és joga úgy tenni, mintha az efféle dolgok lehetségesek és elfogadhatók lennének (lásd *A Katolikus Egyház Katekizmusa*, 2297).
28. A Szentírással, valamint a rendes és egyetemes tanítóhivatal állandó hagyományával összhangban az Egyház nem tévedett, mikor azt tanította, hogy az állami hatalom törvényesen élhet a halálbüntetés eszközével a gonosztevők esetében, amennyiben a társadalom fennmaradása, illetve igazságos rendje csak így biztosítható (lásd Ter 9,6; Jn 19,11; Róm 13,1-7; III. Ince, *Professio fidei Waldensibus praescripta*; a tridenti zsinat nyomán megjelent Római Katekizmus, III. old, 5, 4. sz.; XII. Piusz, *Katolikus jogászok előtt tartott beszéd*, 1954. december 5.).
29. Minden hatalom a földön és a mennyben Jézus Krisztusé, ezért a polgári társadalom és minden más emberi társaság Jézus Krisztus királyságának van alárendelve, így „a hiteles kultusz Isten felé az embernek egyénileg és társadalmilag egyaránt kötelessége” (*A Katolikus Egyház Katekizmusa*, 2105; lásd XI. Piusz *Quas primas* kezdetű enciklikája, 18-19; 32).

A szentségek

30. A legszentebb szentségben, az Oltáriszentségben csodálatos változásra kerül sor, a kenyér egész lényege Krisztus testévé válik, a bor egész lényege pedig Krisztus vérévé. Olyan változás ez, melyet a katolikus egyház igen találó módon átlényegülésnek (transzszubsztanciációnak) nevez (lásd a negyedik lateráni zsinat, 1. fej.; tridenti zsinat, 13. ülés, 4. fej.). „Minden teológiai magyarázatnak, amely legalább valamelyest közelíteni kíván ehhez a misztériumhoz, és amely összhangban óhajt lenni a katolikus hittal, ragaszkodnia kell hozzá, hogy magában a valóságban, függetlenül attól, hogy mi mit gondolunk róla, a kenyér és a bor az átváltoztatás után megszűnik létezni, és immár nem más, mint a mi Urunk Jézus imádandó teste és vére, amely a kenyér és a bor

szentségi színe alatt ettől kezdve valóban ott van előttünk.” (VI. Pál *Solemni hac liturgia (Isten népének hitvallása)* kezdetű apostoli levele, 25)

31. Azok a kifejezések, amelyekkel a tridenti zsinat megfogalmazta az Egyház hitét az Oltáriszentségben, minden kor és minden hely emberének megfelelnek, mivel „az Egyház örökké érvényes tanítása jelenik meg bennük” (II. János Pál *Ecclesia de Eucharistia* kezdetű enciklikája, 15).
32. A szentmisében a pap igaz és helyes áldozatot mutat be a Szentháromságnak, és ez az áldozat engesztelő hatású mind a földön élő emberekre, mind a tisztító tűzben szenvedő lelkekre nézve. Téves tehát az a vélekedés, hogy a szentmise áldozata mindössze abban áll, hogy az emberek imádságuk és dicséretük lelki áldozatát mutatják be, és hogy a szentmise nem több, mint a lelki táplálékul önmagát a híveknek adó Krisztus (lásd tridenti zsinat, 22. ülés, 2. fej.).
33. „A szentmise, melyet a pap végez, aki az egyházi rend szentségében kapott hatalom erejében Krisztus, a fő személyében cselekszik, és amelyet Krisztus és az Ő misztikus testének tagjai nevében mutat be, a Kálvária áldozata, mely az oltárainkon szentségi formában jelenik meg. Hisszük, hogy amint a kenyér és a bor az utolsó vacsorán az Úr szavai által az Ő testévé és vérévé változott át, melyet a kereszten értünk ajánlott fel, úgy a pap által átváltoztatott kenyér és bor a dicsőséges mennyei trónján ülő Krisztus testévé és vérévé változik, és hisszük, hogy az Úr titokzatos jelenléte is tényleges, valóságos és lényegi jelenlét, noha érzékeink mit sem észlelnek belőle.” (VI. Pál *Solemni hac liturgia (Isten népének hitvallása)* kezdetű apostoli levele, 24)
34. „Mikor az átváltoztatás szavai elhangzanak, és Krisztus mint áldozat megjelenik az oltáron, a vér nélküli áldozat bemutatását a pap és csakis a pap végzi, aki Krisztust, nem pedig a híveket képviseli. (...) A hívek a pap kezével ajánlják fel az áldozatot annak folytán, hogy az oltárnál szolgálatot tevő pap, mikor a misztikus test valamennyi tagjának nevében felajánlja az áldozatot, Krisztust, a misztikus test fejét képviseli. Az a megállapítás azonban, hogy a pappal együtt maguk az emberek mutatják be az áldozatot, nem jelenti azt, hogy az Egyház olyan tagjai lennének, akik semmivel sem kisebbek a pappal, és hogy látható liturgikus szertartást végeznének, hiszen ilyet csak az a szolgálattelvő végezhet, akit Isten erre a tisztségre rendelt, hanem azt, hogy az emberek

szívbeli dicséretüket, könyörgésüket, engesztelésüket és hálaadásukat a pap, sőt magának a Főpapnak az imádságaival, illetve szándékával egyesítik, hogy az áldozat egyazon felajánlásában és a pap által végzett látható szertartás szerint őket is bemutassák az Atyaistennek.” (XII. Piusz *Mediator Dei* kezdetű enciklikája, 92).

35. A bűnbánat szentsége az egyetlen rendes eszköz, amellyel a keresztség után elkövetett súlyos bűnök bocsánatot nyerhetnek, az isteni törvény pedig úgy rendelkezik, hogy minden ilyen bűnt meg kell gyónni száma és fajtája szerint (lásd tridenti zsinat, 14. ülés, 7. kán.).
36. Az isteni törvény szerint a gyóntató semmilyen okból nem sértheti meg a gyónási titkot, és semmilyen egyházi hatóság nem mentheti fel ezen kötelezettsége alól, az állami hatalom pedig teljességgel illetéktelen, hogy erre kötelezze (lásd az *1983-as Egyházi Törvénykönyv*, 1388. kán, § 1; *A Katolikus Egyház Katekizmusa*, 1467).
37. Krisztus akaratából és az Egyház változhatatlan szenthagyománya szerint az Oltáriszentség nem szolgáltatható ki azoknak, akik köztudottan az objektíve súlyos bűn állapotában vannak, és nem részesíthetők szentségi feloldozásban azok, akik nem hajlandók elfogadni az isteni törvényt, akkor sem, ha elutasításuk csak egyetlen súlyos dologra vonatkozik (lásd tridenti zsinat, 14. ülés, 4. fej.; II. János Pál, Üzenet William W. Baum bíboros *főpenitenciáriusnak*, 1996. március 22.).
38. Az Egyház állandó hagyománya szerint nem szolgáltatható ki az Oltáriszentség azoknak, akik hivatalosan eretnek vagy szakadárnak minősülő keresztény közösséghez tartozónak vallják magukat, és ezzel tagadják a katolikus hit bármely igazságát (lásd az *1983-as Egyházi Törvénykönyv*, 915. kán.; 1364).
39. Az a törvény, amely arra kötelezi a papokat, hogy a cölibátusban teljes önmegtartóztatást gyakoroljanak, Jézus Krisztus példájára vezethető vissza, és az egyházatyák és a római pápák állandó tanúsága szerint az ősi és apostoli hagyomány része. Ezt a törvényt ez okból nem szabad hatályon kívül helyezni a római egyházban, és nem szabad a papi cölibátust fakultatívvá tenni sem helyi szinten, sem az egyetemes Egyházban. Az Egyház állandó tanúsága szerint a papi önmegtartóztatás törvénye „nem új szabály. A jelenleg érvényben levő szabályt kell megtartani, minthogy

tudatlanságból, illetve nemtörődömségből egyesek megfélelkeztek róla. Ez a szabály mindazonáltal az apostolokig vezethető vissza, és maguk az Atyák honosították meg, amint azt a Szentírásban is olvassuk: »Legyetek hát állhatatosak, testvérek, és ragaszkodjatok a hagyományokhoz, amelyeket tőlünk élőszóban vagy levélben kaptatok« (2Tesz 2,15). Sokan vannak ugyanis, akik őseink törvényeit figyelmen kívül hagyva elbizakodottságukban szennyfoltot ejtettek az Egyház tisztaságán, és Isten ítéletét nem félve az emberek akaratát követték» (Siricius pápa *Cum in unum* kezdetű dekretáliája a 386-os esztendőből).

40. Isten akaratából és az Egyház isteni alkotmánya szerint csak megkeresztelt férfiak (*viri*) részesülhetnek az egyházi rend szentségében, akár püspökségről, akár papságról, akár diakonátusról legyen szó (lásd II. János Pál *Ordinatio sacerdotalis* kezdetű apostoli levele, 4). Téves továbbá az a vélekedés, hogy csak egyetemes zsinat dönthet erről a kérdésről, hiszen az egyetemes zsinat tanítói tekintélye semmivel sem haladja meg a római pápáét (lásd ötödik lateráni zsinat, 11. ülés; első vatikáni zsinat, 4. ülés, 3. fejj., 8. p.)

2019. május 31.

Raymond Leo Burke bíboros, a Szuverén Máltai Lovagrend patrónusa

Janis Pujats bíboros, kiérdemesült rigai érsek

Tomash Peta, a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye érseke

Jan Pawel Lengua, kiérdemesült karagandai érsek

Athanasius Schneider, a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye segédpüspöke

Magyarázat „A mai Egyház életében megfigyelhető leggyakoribb tévedések helyreigazítása” című dokumentumhoz

Napjainkban az Egyház történelmének egyik legnagyobb lelki járványát tapasztalja meg. Csaknem általános zavarodottság és irányvesztés figyelhető meg a tanítás terén, ami súlyosan veszélyezteti sok lélek lelki egészségét és örök üdvösségét. Nem mehetünk el ugyanakkor a mellett az általános közöny mellett sem, amely az egyházi hierarchia különböző szintjein a tanítóhivatal gyakorlását jellemzi. Mindez nagyrészt annak köszönhető, hogy az apostolutódok elmulasztják megtenni kötelességüket – melyre a második vatikáni zsinat is figyelmeztet –, és nem „szállnak szembe éberén a nyájat fenyegető tévedésekkel” (*Lumen gentium*, 25).

Napjainkban a katolikus híveket szerte a világon kínzó lelki éhség gyötri, hogy újra erősítsék meg azokat az igazságokat, amelyeket korunk legveszélyesebb tévedései elhomályosítanak, aláásnak és tagadnak. A hívek, akik ettől a lelki éhségtől szenvednek, úgy érzik, magukra hagyták őket, és egyfajta egzisztenciális peremterületen találják magukat. Ez a helyzet sürgős és konkrét megoldás után kiált. A tévedések nyilvános helyreigazításával nem várhatunk tovább. Nagy Szent Gergely pápa örök érvényű szavai jutnak eszünkbe: „Nyelvünk ne legyen rest a buzdításra, és miután elfogadtuk a püspöki hivatalt, hallgatásunkban ne jövődó ítéletünket elővételezzük, mely majdan az igazságos Bíró színe előtt sújt minket. (...) A ránk bízott emberek hátat fordítanak Istennek, mi pedig hallgatunk. Bűnben élnek, mi pedig nem nyújtunk nekik segítő kezet, hogy jó útra térjenek.” (In *Ev. hom.* 17:3. 14).

Tudatában vagyunk annak, mily súlyos felelősség terhel minket, katolikus püspököket Szent Pál figyelmeztetése szerint, aki kijelenti, hogy Isten pásztorokat és tanítókat adott Egyházának, hogy „szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket, és fölépítsék Krisztus testét, amíg mindnyájan el nem jutunk az Isten Fia hitének és megismerésének egységére, és meglett emberré nem leszünk, elérve Krisztus teljessége életkorának mértékére. Akkor majd nem leszünk éretlenek, akiket a megtévesztő emberi tanítás és a tévedésbe ejtő álnokság minden szele magával sodor. Inkább igazságban kell élnünk és szeretetben, hogy egyre inkább összeforjjunk a Fővel: Krisztussal. Ő az, aki az egész testet egybefogja és összetartja a különféle ízületek segítségével, hogy a tagok betöltsék az erejükhöz szabott feladatkört. Így növekszik a test, és építi fel saját magát a szeretetben” (Ef 4,12-16).

Mikor a mai Egyház életében megfigyelhető leggyakoribb tévedéseket helyreigazítjuk, a testvéri szeretet szellemében járunk el, és konkrét lelki segítséget kívánunk adni, hogy a püspökök, papok, plébániák, szerzetesi közösségek, a világi hívek egyesületei és a magánszemélyek rejtetten vagy nyilvánosan megvallhassák azokat az igazságokat, amelyeket korunkban leginkább tagadnak vagy eltorzítanak. Pál apostol alábbi buzdítása a mai püspökökhöz és világi hívőkhöz is szól: „Vívj meg a hit jó harcát, szerezd meg az örök életet, hiszen erre kaptál hivatást, s erre tetted le számos tanú előtt az igaz hitvallást. Felszólítalak az Isten nevében, aki mindeneket éltet, és Krisztus Jézus nevében, aki Poncius Pilátus előtt tanúságot tett az igazság mellett, teljesítsd megbízatásodat büntetlenül és feddhetetlenül Urunk, Jézus Krisztus eljöveteleig” (1 Tim 6,12-14).

Az isteni Bíró szemében és saját lelkiismerete előtt minden püspöknek, papnak és világi hívőnek erkölcsi kötelessége, hogy határozottan és félreérthetetlenül tanúságot tegyen azokról az igazságokról, amelyeket napjainkban elhomályosítanak, aláásnak és tagadnak. Ezen igazságok rejtett és nyilvános megvallása olyan mozgalmat indíthat el, ahol a világiak és a klérus egymással karöltve vallják meg és védelmezik az igazságot és adnak elégtételt a hit ellen széles körben elkövetett bűnökért, azért a bűnért, amelyet a katolikus hit rejtett vagy nyílt megtagadása jelent a klérus és a világi hívek nem elhanyagolható hányada részéről. Arról sem szabad ugyanakkor megfeledkezni, hogy az efféle mozgalmat nem az abban részt vevők száma szerint, hanem annak igazsága szerint kell megítélni, amint azt az ariánus válság általános tanításbeli zűrzavara közepette Nazianzi Szent Gergely is hangsúlyozza: „Istent nem érdeklik a számok” (*Or.* 42:7).

Mikor a papok és a hívek a változhatatlan katolikus hitről tesznek tanúságot, arról az igazságról sem feledkeznek meg, hogy „a hívők összessége nem tévedhet a hitben, és ezt a különleges tulajdonságukat az egész nép természetfölötti hitérzéke révén nyilvánítják ki, amikor »a püspököktől kezdve a legjelentéktelenebb világi hívőig« hit és erkölcs dolgában egyetemes egyetértésüket fejezik ki” (a második vatikáni zsinat *Lumen gentium* kezdetű dogmatikus konstitúciója, 12).

Azok a szentek és kiváló püspökök járjanak közben értünk és mutassanak utat tanításukkal, akik a maguk korában szintén a tanítás válságát tapasztalták meg. Szent Ágoston például a következő szavakkal fordult I. Szent Bonifác pápához: „Mínthogy mindannyian, akik püspöki tisztet töltünk be, lelkipásztorként az igaz tanítás felett örökösünk (bár Ön kétségtelenül

magasztosabb helyen), minden tőlem telhetőt megteszek, hogy teljesítsem azt, ami kevéske rám jut e feladatból, amint az Úr az Ön imái által az erőt is kegyeskedik megadni hozzá” (*Contra ep. Pel. I, 2*).

Mikor a pásztorok és a hívek közösen és félreérthetetlenül megvallják az igazságot, minden kétséget kizáróan magának a pápának is hatékony testvéri és gyermeki szolgálatot tesznek abban a rendkívüli helyzetben, amelyet a tanítás általános zavara és irányvesztése a mai Egyház életében jelent.

Az igazság eme nyilvános megvallását a keresztény szeretet szellemében tesszük, amely a pásztorok és a hívek – vagyis Krisztus teste, az Egyház valamennyi tagja – lelki egészsége iránti féltő törődésben nyilvánul meg, ugyanakkor arról sem feledkezünk meg, amire Szent Pál mutat rá a Korintusiaknak írt első levelében: „hogya testben ne támadjon meghasonlás, hanem a tagok törődjenek egymással. Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, mindegyik örül vele. Ti Krisztusnak teste vagytok, s egyenként tagjai” (1Kor 12,25-27), valamint a Rómaiaknak írt levélben: „Mert ahogy egy testben több tagunk van, s minden tagnak más a szerepe, sokan egy test vagyunk Krisztusban, egyenként azonban tagjai vagyunk egymásnak, s a nekünk juttatott kegyelem szerint adományaink is különböznek: aki a prófétálást kapta, tegyen tanúságot a hit szerint, aki tisztséget kapott, töltse be tisztségét, aki tanító, tanítson, aki a buzdítás ajándékát kapta, buzdítson, aki jótékonykodik, tegye egyszerűségben, aki előljáró, legyen gondos, aki irgalmasságot gyakorol, tegye örömet. Szeressetek tettetés nélkül, irtózzatok a rossztól, ragaszkodjatok a jóhoz. A testvéri szeretetben legyetek gyöngédek egymáshoz, a tiszteletadásban előzzétek meg egymást. A buzgóságban ne lankadjatok, legyetek tüzes lelkületűek: az Úrnak szolgáltok” (Róm 12,4-11).

Azok a bíborosok és püspökök, akik az igazság fenti megvallását aláírják, *Salus Populi Romani* (lat. „a római nép megmentője”) segítségül hívásával az Istenanya Szeplőtelen Szívének ajánlják azt, tekintettel arra a rendkívüli lelki üzenetre, melyet ez a kép a római egyház számára hordoz. A Szeplőtelen Szűz és Isten anyja oltalma alatt az egész katolikus egyház „félelmet nem ismerve vívja meg a hit harcát, tartson ki szilárdan az apostolok tanításában, és a világ viszontagságai közepette bizton haladjon előre, míg el nem jut a mennyei városba” (a Boldogságos Szűz Mária, „a római nép megmentője” tiszteletére mondott mise prefációja).

2019. május 31.

Raymond Leo Burke bíboros, a Szuverén Máltai Lovagrend patrónusa

Janis Pujats bíboros, kiérdemesült rigai érsek

Tomash Peta, a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye érseke

Jan Pawel Lenga, kiérdemesült karagandai érsek

Athanasius Schneider, a Szűz Máriáról nevezett astanai főegyházmegye segédpüspöke

A www.szukosveny.hu megbízásából fordította: Sallai Gábor